

12 Mundtlige tekster

12.2. Taleanalyse

Præsentation

Herunder er optrykt en af de bedst kendte taler, der nogensinde er holdt, nemlig den tale som borgerrettsforkæmperen Martin Luther King jr. holdt den 28. august 1963 for mere end 200.000 borgerrettighedsaktivister fra trappen foran Lincoln Memorial-bygningen i Washington DC.

De første 5 minutter af talen kan ses på webadressen www.americanhistoric.com.

Tekst

Martin Luther King jr.: *I Have a Dream* (1963)

Teksten er oversat af Merete Wendler og Sten Høgel og hentet fra bogen *Retorik. Levende tale eller tom snak?* af Lis Garbers og Sten Høgel, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1996.

Opgave:

1. Giv en analyse af Martin Luther Kings tale.

Analysen kan tage afsæt i Ciceros pentagram (optrykt i *Dansk i grundforløbet* side 110) og skal bl.a. rumme overvejelser over:

- talens overordnede formål
- dominerende appelformer i talen

2. Giv efterfølgende en sammenfattende vurdering af talen og i forlængelse heraf en diskussion af, hvad der er forklaringen på talens berømmelse.

12 Mundtlige tekster

Tekst

Martin Luther King jr.:

I have a dream

Jeg er glad for at være sammen med jer i dag om, hvad der vil gå over i historien som den største demonstration for frihed i vores nations historie.

For fem snese år siden underskrev en stor amerikaner, i hvis symbolske skygge vi står i dag, frihedserklæringen.

Dette betydningsfulde dokument kom som en vidunderlig håbets ledestjerne for millioner af neger-slaver, der var blevet vansirede i uretfærdighedens ødelæggende flammer.

Det kom som et glædesfyldt daggry for at ende deres fangenskabs lange nat.

Men ét hundrede år senere er negeren ikke fri.

Ét hundrede år senere forkrøbles negerens liv stadigvæk på det skammeligste af raceadskillelsens bånd og diskriminationens lænker.

Ét hundrede år senere lever negeren på en øde ø af fattigdom midt i et kæmpemæssigt hav af materiel velstand.

Ét hundrede år senere hensynger negeren stadig i afkroge af det amerikanske samfund og befinder sig i landflygtighed i sit eget land. Så vi er kommet her i dag for at påvise nogle skændige forhold.

I en vis forstand er vi kommet til vort lands Kapitolium¹ for at indløse en check.

Da grundlæggerne af vores republik skrev forfatningens og uafhængighedserklæringens storslåede ord, underskrev de et gældsbevis, som hver eneste amerikaner skulle arve.

Dette bevis var et løfte om, at alle mennesker – ja sorte såvel som hvide – skulle garanteres den umistelige ret til liv, frihed og stræben efter lykke.

Det er åbenlyst i dag, at Amerika ikke har indfriet dette gældsbevis, for så vidt angår dets farvede borgere.

I stedet for at opfylde denne hellige forpligtelse har Amerika givet negrene en ugyldig check; en check, som er kommet tilbage stemplet: 'Utilstrækkelig dækning'.

Men vi nægter at tro, at retfærdighedens bank er gået fallit.

Vi nægter at tro, at der er utilstrækkelig dækning i denne nations store bankhvelvinger af muligheder.

Så vi er kommet for at indløse denne check; en check, som på anfordring vil give os frihedens skatte og retfærdighedens tryghed.

Vi er også kommet til denne hellige plet for at minde Amerika om den barske nødvendighed af, at det sker nu.

Der er ikke tid til at tillade sig den luksus at falde i staver eller sløves af gradualisme².

Det er nu, vi skal stige op fra raceadskillelsens mørke og trøstesløse dal til borgerrettighedernes sollys.

¹ regeringssædet i Washington, bygget efter gammelromersk forbillede

² den opfattelse, at ophævelse af racediskriminationen skal ske langsomt og gradvist

12 Mundtlige tekster

Det er nu, vi skal løfte vor nation op af diskriminationens kviksand til broderskabets solide klippegrund. Det er nu, vi skal skabe retfærdighed for alle Guds børn.

Det ville være skæbnesvangert for nationen at overse det vigtige i, at det skulle ske nu. Negerens berettigede utilfredshed er som en kvælende varm sommer, der ikke vil være forbi, før frihed og lighed kommer som et oplivende efterår.

1963 er ikke enden, men begyndelsen.

De, der håber, at negeren havde brug for at få afløb for sin vrede og nu vil stille sig tilfreds, vil få en brat opvågning, hvis nationen fortsætter, som den plejer.

Amerika får hverken rist eller ro, før negeren er sikret sine borgerrettigheder.

Oprørets hvirvelvinde vil fortsat ryste vor nation i dens grundvold, indtil retfærdighedens lyse dag oprinder.

Men der er noget, jeg må sige til mit folk, som står på den varme dørtærskel til retfærdighedens palads.

Mens vi arbejder på at indtage vor retmæssige plads, må vi ikke gøre os skyldige i uretmæssige handlinger. Lad os ikke søge at slukke vor tørst efter frihed ved at drikke af bitterhedens og hadets bæger.

Vi må stedse føre vor kamp på værdighedens og disciplinens høje plan. Vi må ikke tillade, at vor konstruktive protest udarter i fysisk vold. Igen og igen må vi stige til de majestætiske højder, hvor fysisk styrke bliver mødt med sjælelig styrke.

Den vidunderlige nye kamplyst, som har bemægtiget sig vores fællesskab, må ikke forlede os til at nære mistillid til alle hvide, for mange af vore hvide brødre har, som deres tilstedeværelse her i dag beviser, indset, at deres skæbne er forbundet med vor skæbne.

Og de har indset, at deres frihed er uløseligt bundet til vor frihed. Vi kan ikke vandre alene.

Og mens vi vandrer, må vi forpligte os til altid at bevæge os fremad. Vi kan ikke vende om.

Der er nogen, der spørger borgerretsforkæmperne: Hvornår vil I være tilfredse? Vi kan aldrig være tilfredse, så længe negeren er offer for politivoldens usigelige grusomheder.

Vi kan aldrig være tilfredse, så længe vore tunge, rejsetrætte kroppe ikke kan få et værelse på motellerne ved vejene og hotellerne i byerne.

Vi kan ikke være tilfredse, så længe negerens eneste mulighed for at flytte er fra en mindre ghetto til en større.

Vi kan aldrig være tilfredse, så længe vore børn berøves deres identitet og fratages deres værdighed, når de møder skilte, hvor der står: "Kun for hvide".

Vi kan ikke være tilfredse, så længe en neger i Mississippi ikke har stemmeret og en neger i New York ikke tror, han har noget at stemme for.

Nej, nej, vi er ikke tilfredse, og vi vil ikke være tilfredse, før retfærdigheden kommer strømmende som vandkaskader og retsindigheden som en mægtig flod.

Jeg har ikke glemt, at nogle af jer er kommet hertil fra store trængsler og prøvelser. Nogle af jer er kommet direkte fra trange fængselsceller.

12 Mundtlige tekster

Nogle af jer er kommet fra egne, hvor jeres søgen efter frihed har gjort jer omtumlede af forfølgelsens uvejr og rystede af politivoldens storme. I har været den frugtbare lidelses veteraner.

Bliv ved med at arbejde i troen på, at ufortjent lidelse vil blive genløst.

Vend tilbage til Mississippi, vend tilbage til Alabama, vend tilbage til South Carolina, vend tilbage til Georgia, vend tilbage til Louisiana, vend tilbage til slumkvartererne og ghettoerne i vore nordstatsbyer, i bevidstheden om at på en eller anden måde kan og vil denne situation blive ændret.

Lad os ikke gå til bunds i fortvivlelsens dal.

Jeg siger til jer i dag, mine venner, at selv om vi står over for vanskeligheder i dag og i morgen, så har jeg stadig en drøm. Det er en drøm med dybe rødder i den amerikanske drøm.

Jeg har en drøm om, at en dag vil denne nation rejse sig og leve op til den sande betydning af sin trosbekendelse:

»Vi anser disse sandheder for selvindlysende, at alle mennesker er skabt lige«.

Jeg har en drøm om, at en dag vil sønnerne af tidligere slaver og sønnerne af tidligere slaveejere kunne sidde sammen omkring broderskabets bord på Georgias røde bakker; jeg har en drøm

– Om at en dag vil selv staten Mississippi; en stat, der er ved at kvæles i uretfærdighedens hede, der er ved at gå til af undertrykkelsens hede, forvandles til en oase af frihed og retfærdighed; jeg har en drøm

– Om at min fire små børn en dag vil leve i en nation, hvor de ikke vil blive bedømt på deres hudfarve, men på, hvordan de er som mennesker; jeg har en drøm i dag.

Jeg har en drøm om, at en dag nede i Alabama, med dens ondsindede racister, med dens guvernør, hvis læber drypper af tomme løfter om indgriben og ophævelse, en dag, netop her i Alabama, vil små sorte drenge og sorte piger kunne tage små hvide drenge og hvide piger i hånden som søstre og brødre; jeg har en drøm i dag.

Jeg har en drøm om, at en dag skal hver dal højnes, skal hvert bjerg, hver høj sænkes, bakket land blive fladt og krogede veje blive lige. Åbenbares skal Herrens herlighed, alt kød til hobe skal se den.

Det er vort håb.

Det er den tro, jeg tager tilbage til Sydstaterne med.

Med den tro vil vi ud af fortvivlelsens bjerg kunne hugge en klippeblok af håb.

Med den tro vil vi kunne forvandle vor nations skurrende mislyde til en smuk broderskabets symfoni.

Med den tro vil vi kunne arbejde sammen, bede sammen, kæmpe sammen, gå i fængsel sammen, forsvare friheden sammen, i bevidstheden om at en dag vil vi være frie.

Det vil være dagen, hvor alle Guds børn med en ny betydning vil kunne synge:

”Mit land, det er om dig, frihedens søde land, om dig jeg synger. Land, hvor mine fædre døde, land, som er pilgrimmens storhed, fra hver bjergside, lade det genlyde af frihed”, og hvis Amerika skal blive en stor nation – så må dette gå i opfyldelse.

12 Mundtlige tekster

Så lad det genlyde af frihed – fra New Hampshires vældige bakketoppe, lad det genlyde af frihed – fra New Yorks mægtige bjerge, lad det genlyde af frihed – fra Pennsylvanias svimlende høje Allegheny-bjerge.

Lad det genlyde af frihed fra de sneklædte Rocky Mountains i Colorado!

Lad det genlyde af frihed fra de bugtede skrænter i Californien!

Men ikke kun det; lad det genlyde af frihed fra Stone Mountain i Georgia!

Lad det genlyde af frihed fra Lookout Mountain i Tennessee!

Lad det genlyde af frihed – fra hver bakke og hvert muldvarpeskud i Mississippi. Fra hver bjergside, lad det genlyde af frihed, og når det sker ...

Når vi lader det genlyde af frihed, når vi lader det genlyde fra hver landsby og hver flække, fra hver stat og hver storby, så vil vi kunne fremskynde den dag, hvor alle Guds børn, sorte og hvide, jøder og hedninge, protestanter og katolikker, vil kunne tage hinanden i hænderne og synges med ordene fra den gamle negro spiritual:

”Endelig frie! Endelig frie! Gud være lovet, vi er endelig frie!”.